

Gyulafehérvári Hírlap

POLITIKAI HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Szerkesztőség: Alvinczi-utca 7. Telefonsz. 15,
hova a lap szellemi részét illető közlemények
küldendők.

A lap előfizetési ára: Negyedévre 3 Kor. Félévre 5 K.
Egész évre 8 K. Egy szám ára 20 fill.

Felelős szerkesztő:

DR. VIZSOLYI MANÓ.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomdája,
hova a lap hirdetési részét illető közlemények
küldendők.

A hirdetések közlési díja megállapodás szerint.
Nyílttér sora 50 fillér.

Adalékok Gyulafehérvár háborus közélélméhez.

II.

Áttérve a részletes kérdésekre, jelentem, hogy 1917. évben kaptunk 7 waggon cukrot, 8 hordó kócolajat, 200 kiló szalámit, 235 kiló zsirt, 2800 kiló szappant, 150 kiló hollandi sajtot, 1600 kiló hadikávét, 160 liter ecetet, 255 kiló árpagyöngyöt, 15 mm. rizset, 1 waggon hagymát és 2 waggon zöldséget. A cukor és petróleumjegyeket félénként állítjuk ki és küldjük el a polgárságnak. A többi cikkekre és egyéb árukra vonatkozó jegyeket — miután azok érkezése bizonytalan — a szükséghez képest állítjuk ki.

Itt említem meg, hogy vetőmagszükséglet czimén 1 waggon vetőmagbuzát kaptam, amely vetőmagbuzát 131 kigazda között osztottam ki.

Megjegyzem, hogy a zöldség beszerzését az általános közóhajnak megfelelően határozta el. A zöldséget azonban nem keresték s így kénytelen voltam azt a katonaságnak eladni. A megérkezett 1 waggon hagyma most van kiosztás alatt, de ennél a cikknél sem mutatkozik nagyobb kereslet. A burgonya megrendelése hosszabb tárgyalások után még most is függőben van, mert burgonyát maximális áron beszerezni nem lehet. A burgonya maximális ára helyett mm. 55—60 koronát kérnek, amit azonban ilyen ár mellett nem vehetek fel. A burgonyaközpontozók fordulni a burgonya kiutalása végett, a mihez azonban nagyobb reményeket nem fűzök, mert a hosszas gyakorlat arról győzött meg, hogy a központokkal való érintkezés csak papirparlással, de nem élelmiszerek kiutalásával jár. Ugyanezt mondhatom az állatok élelméhez szükséges korpáról. Hónapok telnek el, míg a korpaközpont hosszas levelezés és kimutatások felterjesztése mellett 40—50 mm. korpát kiutal, amiből egy állattartó gazdának alig tudok 15—30 kiló korpát kiadni, amely hónapokig kell tartson, míg egyszer ugyanilyen mennyiséghez hozzájuthat. Ime, látható, hogy a hatóság, mindazt, mit csak módjában volt és van megszerezni, mindent megszerzett, minek megszerzése pedig nem sikerült, rajta kívül álló okoknak tulajdonítható.

Rátérek a város közönségének tüzelő fával való ellátására. E kérdés körül is sokidegeskedés mutatkozott. Mindenki attól félt, hogy esetleg beálló zord téli időre kénytelen lesz megfelelő biztosítás nélkül fa nélkül maradni. Ajánlat is érkezett a városhoz 600 waggon fa megvételére vonatkozólag, de a város az ajánlatot nem fogadhatta el, mert eladó olyan szerződést mutatott be a városnak, hogy annak elfogadásával a város egy terhes szerződést kötött volna, a nélkül, hogy a megveendő 600

waggon fával egész bizonyosan ellátták volna a várost. Így önkéntelenül is felmerült a terv, hogy a városi erdőkitermelést, — mint azt a múlt évben is csináltuk volt, — házilag kezeljük. Ez a terv megvalósult és az alaposan elvégzett és még most is folyó munkával a város közönségének nagy részét tudtuk tüzelő fával biztosítani. Eddig kitermeltünk 9500 métert³, illetve 2375 ölet, eladtunk 9300 métert³, illetve 2325 ölet. Megjegyzem, hogy a faelátás nehézségei avval is csökkentek, hogy a m. kir. erdőkincstár az összes állami tisztviselőknek és intézményeknek biztosította fa-szükségletét, továbbá az erdélyi róm. kath. püspökség erdészete is hatékonyan közbenjárt, hogy az ő érdekkörébe tartozó intézmények és egyesek megfelelő famennyiséggel láttassanak el.

Ismeretes a tekintetes képviselőtestület előtt, hogy a fa felvágatásáról fűrészgépek beszerzésével iparkodtunk gondoskodni. E kérdés körül is zavar van. Mindenki első akar lenni, aki a gépet megkapja. Naponként 20—30 ember adja hivatalom ajtaját egyik kézből a másikba, kik éppen most azonnal kérik a gépet, mert fagynak meg. Iparkodom e téren is a követelményeknek megfelelni, de nem méltóztatnak tátni, hogy két géppel egyszerre az egész város közönségének famennyiségét nem tudom felfűrészelteni. Ez évben felfűrészeltem már 51075 métert.

A fennebb elősorolt adatokkal akartam — ha úgy vázlatosságban is — megismertetni a tekintetes képviselőtestülettel a közélélmézés és egyéb téren tett intézkedéseket, a kapott mennyiségek nagyságát, a közélélmézés nehézségeit.

Nyugodt lélekkel merem állítani, hogy — személyes tapasztalatból és közvetlen információk útján szerzett adatokból — városom közönsége részéről a hatóságot illetőleg nem lehet oka a panaszra, mert más városok a mienknél sokkal rosszabb és nehezebb viszonyok között vannak.

Kérem a tekintetes képviselőtestületet, hogy jelentésemet elfogadni méltóztassék, kérve, hogy felelősségteljes munkámban engem és tisztviselőtársaimat tovább is hathatós támogatásban részesíteni sziveskedjék.

— **Alsó-Fehér vármegye közigazgatási bizottsága** br. Bánffy Kázmír főispán elnöke alatt folyó hó 12-én tartotta meg november havi ülését. Az alispáni jelentésből a következőket emeljük ki: A vármegye gazdaközönsége részére 73 waggon vetőmag érkezett. Ez a vetőmag-mennyiség a szükségletet teljesen fedezte és a beérkezett jelentések szerint bevetetlen terület nem maradt. A közélélmézés és rekvirálási nehézségek az elmúlt hónapban az október havi-

nál is nagyobbak voltak. Óhajtott volna, hogy a rekvirált gabona a vármegyében maradjon. A közélélmézés és közellátás a liszt-neműekben rendkívül hiányos volt. A sürgetések és felterjesztések egész garmadája eredménytelen maradt. November havában az ellátandók száma 71923 volt, 52 waggon havi szükséglettel, amivel szemben 10¹/₂ waggon lisztet, 8 waggon malomvámgabonát utaltak ki, s így ha hozzávesszük, hogy bizonyos mennyiséget illegális uton szereztek be az ellátatlanok, akkor is csak tele kaptak meg a szükségletét. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Keszler Károly mármaroszigeti tanítóképezdei tanárt miniszteri biztosi minőségben megbízta a balázsfalvi gör. kath. tanítóképző-intézet felügyeletével. A képezdében a tanítást október 11-én kezdték meg és a nevezett miniszteri biztos állandó felügyelete mellett folytatják. Az alispáni jelentés tudomásul vétele után folyó ügyeket terjesztettek elő a referensek. Még csak azt említhetjük meg, hogy a főorvos jelentése szerint a vármegye területén járványos betegség nem volt.

H I R E K.

Rekord.

Odaát Ausztriában meghosszabbították a hadikölcsön aláírási idejét. Az osztrák-kormány ehhez azt a magyarázatot adja, hogy a jegyzési kedv olyan lendületet mutatott, melyet nem hagyhatott háborus céljainkra való tekintettel kiaknázatlanul. Büszké lehetünk, hogy az osztrákoknál mi sem állunk semmivel sem hátrább. Sőt abból a megállapításból, hogy az aláírási idő első kétharmada alatt a hatodik hadikölcsön végleges eredményét jóval tulszárnyaltuk, joggal következtethetünk arra, hogy miként a véráldozásban teltünk a monarchia másik felének teljesítményein, azonképpen aránylag a háboru anyagi ellátásában is magunk mögött hagytuk Ausztriát.

Nem kérkedünk ezzel az eredménnyel, de nem is rejtegetjük véka alatt... A fronton és a frontmögött egyformán rekordot teremtén, a magyar nemzet ország-világ előtt kézzel fogható bizonyosságot tett arról, hogy joga van ahhoz a szerephez, melyet magának a jövőre hivatott népek sorrendjében követel. Ugyanekkor pedig egyuttal demonstráljuk azok számára, akik állandóan fenik ránk a fogukat, hogy sokkal keményebb diók vagyunk, sem hogy akár területi épségünk, akár pedig a nemzet nagy jövőjére nyíló kilátásainkból bár csak egy morzsányit is leharaphatnának. Amint megtudtuk állani helyünket ebben a mostani vérzivatarban, mely más nemzetekből egész

sor sülyesztett mélyben a színvonal alá, éppen úgy meg fogunk tudni birkózni a jövőben is bármely ellenséggel, mely bántani merné a magyart. És pedig annival könnyebben, mert szövetségünk sokkal becsesebbnek bizonyult, semhogy azon ne kapnának jövőre is és így a magunk erején kívül ne számíthatnánk a másikéra is a rántóró ellenségekkel szemben.

Végül ezekkel a rekordteljesítményekkel végkép kiábrándítottuk a spekulálókat, hogy közéleti meghasolásainkat a maguk javára hasznosíthatnák. Amint komoly veszedelem tornyosodik hazánk fölé, láthatták, hogy abban a pillanatban minden társadalmi, politikai, vagy faji elválasztó fal összeomlik és úgy összekovácsolódunk, hogy összetartásunk és egységünk erején még a pokol sem képes győzedelmeskedni.

— **Személyi-hir.** Báró Bánffy Kázmír főispán f. hó 18-án hivatal-vizsgálat megejtése végett városunkba érkezett.

— **Megyebizottsági tagok választása.** A várnunkban megüresedett megyebizottsági tagságokra három évre megválasztották *Tamási Aron* nagyprépostot, *Lázár Emil* törvényszéki elnököt és *Szentpétery Ferencz* posta-főnököt. A békekötést követő három hónap utánig szóló indórtartamra pedig: *Dr. Gönczy Lajos* ev. ref. lelkészt, *Szaláncozy László* főerdészt, *Dr. Fried Farkas* ügyvédet és *Dr. Kratochvil Ferencz* városi tanácsost.

— **A Vöröskereszt az iskoláknak.** A Vöröskereszt Egylet helyi fiókjá 500—500 kort. adományozott a helybeli róm. kath. elemi, a polgári fiú, az állami elemi iskolának és a zárdának a szegénysorsu gyerekek téli ruházattal való ellátása céljára.

— **Adomány.** A Bőrgyár a helyi polgári fiúiskolának 100 koronát adományozott.

— **Betörés a rendőrség tőszomszédságában.** A *Gyulafehérvári Hírlap* az utóbbi időkben több betörésről adott számot hírvatában. Most egy újabb betörésről kell referálnunk, amelyet az tesz érdekessé, hogy Gyulafehérvár legforgalmasabb helyén: a Novák Ferencz-téren, a városháza, tehát a rendőrség tőszomszédságában követték el és hozzá nem is valami nagyon késő éjjel, hanem 10—11 óra között, tehát ugyiszólván még az esti órákban. A Novák Ferencz-tér 6. szám alatt van *Vlád Virgil Szt. István* gyógytára, melynek szertárában garázdálkodtak ezuttal a betörők akiket puztán a sötétség — melynek leple alatt működni akartak — gátolt meg munkájukban. A villanyvilágítás ugyanis a kérdéses alkalommal is felmondta a szolgálatot s így a sötétben maradt betörők minden lépésükkel belebotlottak valamibe, ami persze zajt okozott s ezzel figyelmessé tették a segédszobában mitsem sejtve olvasó gyógyszerészsegédet, aki csakhamar tisztába jött a helyzettel s betelefonált a központba, kérve, hogy szóljanak a rendőrségnek. A telefonközpont készséggel teljesítette is a kérelmet, ámde a rendőrség nem jelentkezett. Erre a központ a katonai rendőrséghez fordult, de itt is eredmény nélkül. Mostmár a kávéházakat csengette fel a leleményes telefonoskisasszony, ami sikerre is vezetett, mert az Európában éppen ottidőzött a katonai rendőrség egyik altisztje, aki nyomban hivatali órszobájába futott s néhány katonai rendőrrel megjelent a helyszínén, hová vele egyidőben már egy csendőrájárőr is megérkezett. Természetesen a betörőknek hűlt helyét találták, mert a telefonszó elriasztotta őket.

A nap-nap után előforduló betörések mellett tanuskodnak, hogy a háborus viszonyok miatt amúgy is leromlott közbiztonságunk a villanymizériák miatt még rosszabb állapotba került. A város fölött csak az isteni gondviselés virraszt, és ha leszáll az est, homályával teljesen eltünteti a közbiztonság éber őreit, akik következetesen láthatatlanokká válnak. A rendőrségi szobákban rendületlenül égnek a villanylámpák, de persze csak a puzta falaknak, mert e szobákban senki sincs s talán az órszobán se található senki, legalább is ébren nem s az égve hagyott villanylámpák se szolgálnak más célra, minthogy általuk örök világosság fényeskedjék közbiztonságunknak, amely egészen bizonytalanná mutatkozik.

— **Emlékezzünk hőseinkről!** *Tallos József*, a cs. és kir. 50. gyalogezred tart. hadnagya 1916 év január hó 19-én a Toporautz (Bukovina) mellett vívott csatában 23 éves korában hősi halált halt. Bajtársai ideiglenesen a toporautzi temetőben temették el. Most családja hazahozatta s f. hó 17-én a helybeli temetőben helyezték örök nyugalomra az ifjú hőst, kiben *Tallos Emil* városi levéltárnok testvéröccsét gyászolja.

— **Vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a folyó évi december hó 23-ára és 30-ára eső vasárnapokon az ipari és kereskedelmi árusítás és házhozszállítás, a magyar szent korona országainak egész területén a tüzelőanyagokkal való takarékososságról szóló 3382/1917 M. E. sz. rendelet korlátain belül végezhető legyen.

— **Ingyenes ozipőjavítás a hadiárvának.** *Szraga Ede* cipésmester ingyen végzi a hadiárva lábbelijének javítását. Dícséretre és követésre méltó példa!

— **A beszerzési csoport** értesíti tagjait, hogy folyó hó 20. és 21-én délután 3 órától kezdve az igazságügyi palota 54. szobájában felosztásra kerül a közalkalmazottak közt rizs és árpagyöngy. Előbb a kir. adóhivatal helyiségében a bárcza kiváltandó, ugyancsak a fenti időben. E két nap után az áru nem lesz többet kiadva. 20. án az A—K. 21-én az L—Z. betűvel kezdődők jelelmentkezhetnek.

— **A városi központi szeszifőzde** üzembehelyezési munkálatai most már gyors lépésekkel haladnak előre. Most folyik a szükségtelt gépek felszerelése s újra már minden biztonnyal megkezdődik a főzés. A kifőzött szeszből elsősorban az előállításához szükséges nyersanyagok termelői, illetve beszállítói fognak részesülni és pedig e nyersanyagok beszállításának megfelelő arányban. E nyersanyagokat pénzügyminiszteri rendelet folytán a központi szeszifőzdek folyó hó 25-ig átvenni kötelesek.

— **Talpbőr és gyertya.** Gyulafehérvár közönsége számára *Gottlieb Géza* cégénél 40, *Hermann Izsónál* pedig 30 kg. talpbőr utaltatott ki december hóra. Ugyanezen időre az egész vármegye területére 27.8 mm. gyertyát is kiutaltak, mely arányosan osztatik fel a vármegye egész területén. A Gyulafehérvárra eső osztalékot *Fuchs Nándor* és *Id. Misselbacher J. B.* cégek fogják árusítani.

— **Mennek a kilincsek.** A háztulajdonosok felhívást kaptak a tanács útján, hogy a felhívással egyidejűleg kézbesített kimutatósi-lapon írják össze a házaikban található összes rézkilincseket s a kimutatósi lapot 24 óra alatt terjesszék be a városi hatósághoz. Ez az intézkedés a kilincsek rekvirálásával van összefüggésben, mely — ugylátszik — most már rövidesen be fog következni.

— **Katonák karácsonya.** (Segítsünk az özvegyeken és árvák.) A harcztereken küzdő, dicsőséggel övezett hadsereg arra kéri a M. kir. Honvédelmi Miniszterium Hadsegélyező Hivatalát, hogy mellőzze az idén karácsonykor a frontok megajándékozását. Kívánságukat a hadseregőparancsnokság tolmácsolta a Hadsegélyező Hivatalnak. A Hadsegélyező Hivatal annak daczára, hogy a szeretet és béke ünnepének megülésében annak az érzelmi szolidaritásnak a simbolumát látta megnyilvánulni, amely a küzdő és szenvedő hősokeket összekapcsolja az itthonlevőkkel, mégis lemond a megkezdett akció folytatásáról. Katonáink mintha éreznék és tudnák, mily nagy nehézségbe ütközik ma az anyagok óriási hiánya miatt az ajándékok beszerzése nemes és fenséges gusztussal elhárítják maguktól az ajándékot és arra kéri a Hadsegélyező Hivatal, fordítsa a begyűlt összeget az árvák és özvegyek javára. Aközmondás aranyigazsága megdőlt, nem igaz, hogy akinek pénze van, mindene van. De ha van pénz, hát legyen is! Ha katonáinkat nem tudjuk a szent estén elhalmazni szeretetünk megnyilvánulásának külső jeleivel, akkor segítsünk mindazokon, akik legnagyobb áldozatai a világok mérközésének, akkor adjuk oda azt az összeget, amit szives örömet oda adtunk volna karácsonyi ajándéknak: adjuk oda most általános hadi jótékony-sági célokra. Minden fillér sebeket hegeszt, fájdalmat enyhít és könnyeket szárit! Erre kéri a Hadsegélyező Hivatal az önfeláldozó magyar társadalmat. Az adományok postautalványon a postatakarékpénztárhoz, Budapest, V., Hold utca küldendők. A postautalvány szelvényein meg kell írni, hogy a küldött összeg a Hadsegélyező Hivatal 6458. sz. postatakarékpénztári csekkszámára javára irandó.

— **Ujból játszik az Uránia.** Megirtuk, hogy a villanyáram hiánya miatt az Uránia előadásait — bizonytalan időre — betiltották. Az áram javulása folytán az Uránia is megkezdte újból üzemét s vasárnap már játszott. *Heti műsora a következő:* Csütörtökön „*Lélekabló*“, egy asszony drámája 3 felvonásb. Prof. *Nick Fantom legujabb kalandja*, 4 felvonásb. Vasárnap: „*Maharadzsa gyöngye*“, indiai történet 4 felvonásb. „*A kitagadott*“, detektiv-történet. Kedden 25-én „*Utolsó hajnal*“, rejtélyes történet 4 felv. „*Az élet éjszakája*“, színmű. Szerdán 26-án „*Senki fia*“ szerelmi játék 4 felv. „*Napnyugati hercegnő*“, vigjáték 4 felvonásb.

— **Erdélyi menekültek megtalált podgyászai.** Az erdélyi menekültek visszatelepítése alkalmával nagyon sok podgyász elveszett. Részben a jelzések leszakadtak róla, másrészt a nagy tömegben rosszul voltak irányítva. A Máv. igazgatósága az ország különböző állomásain összeszedette ezeket és körülbelül 600—700 darabot a nyugati pályaudvar raktárában helyeztek el. Az Erdélyrészi menekültek központi irodája (Budapest, IV. Gerlóczy-u. 11.) felszólítja azon erd. menekülteket, akiknek csomagjuk elveszett, hogy csomagjuk külsejének alapos leírását, főként azt megemlítve, milyen különös, feltűnő tárgy volt benne, írásban küldjék meg az említett irodának, csatoljanak meghatalmazást is, melyben megbízzák az irodát azzal, hogy ha a csomag megkerülne, azt nevükben átvegye és címükre küldje meg. Ezzel az iroda sok költségtől és fáradságtól fogja megkímélni a menekülteket.

— **Lányok a fehérneműgyűjtés szolgálatában.** A Hadsegélyező Hivatal által

megindított országos fehérmegyűjtés szép sikerrel folyik. Különösen a vidéki városok érezték át a kérdés nagy fontosságát és önfeláldozó szeretettel adják oda felesleges fehérműüket a katonáknak. Nagykőrös nemcsak azzal tünt ki, hogy sokat juttatott a hadseregnek, hanem azzal is, hogy a város leányai önkéntesen a legnagyobb buzgalommal résztvettek a szervezés munkájában. A leányok maguk közt külön bizottságot alakítottak és apróbb csoportokban házról-házra járva szolgáltatták fel a közönséget a részvételre. Nagykőrös szép példáját már több vidéki város is követte. Kíváncsinos volna, ha mindenhol hasonló módon segítenék elő a hölgyek az akció sikerét.

— **A postahivatal felvételi idejének korlátozása életbe lép** i. hó 21.-én, amennyiben a kereskedelmi miniszter rendelete értelmében ezen naptól kezdve jövő év február 28-ig bezáróan d. u. 4 órán tul csak a telefon- és táviró-forgalom bonyolítható le. A kocsí-, levél-, pénz- és takarékpostaosztály d. u. 4 órákor zárnak.

— **Pályázatot hirdettek a helyi izraeli népiskolához** rendes tanítói állásra, amelyre idáig 30-an pályáztak. Ezek közül 25 férfi és 5 nőtanító. Mint értesülünk, az iskolaszék ezen állás betöltését jövő évi szeptember elsejére akarja elhalasztani.

— **Elfogott tettesek.** Az előző számban közölt betörések tetteseinek egyrészt sikerült csendőrségünknek elfognia, ugyancsak sikerült a lopott holmik orgazdát is kipuhatolni. A tettesek és az orgazdák is valamennyien helyi lakosok.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** december 11-én tartott népes közgyűlése az elnöki jelentések során tudomásul vette a kamara közreműködését a kolozsvári hatósági munkaközvetítő intézet felállítására, a királyi parancsra vagy rokkantság miatt hazabocsátott iparosok és kereskedők összeírására és annak kipuhatalása iránt bevezetett munkálatait, hogy anyag-, szerszám- és gép-, valamint pénzsegély által kik lesznek kereső állapotba helyezhetők, hogy a kamara az egész kamarakerületre vonatkozólag összeírta a közmunkákat, a helyi érdekeltiséget kielégítő vasut építési, közúti és vízüti szükségleteket. Helyesléssel találkozott a kamara azon munkássága is, melyet az egynemű iparosok anyagszükségletének megállapítása és egyesített beszerzése érdekében végzett. Titkár ismertette az átmenetgazdaságtügyi minisztérium programját és az országos szaktanács alakuló ülésének lefolyását és bejelentette, hogy az országos szaktanácsban kamaránkat a titkár képviseli. Az erdélyi vasúthálózat kiépítése tárgyában a kiküldött bizottság javaslatát a közgyűlés elfogadta és ennek alapján a tervezetek megvalósítása céljából több rendbeli felterjesztést határozott el a közgyűlés. Helyesléssel vette tudomásul a Kolozsvár és a Magyar Földgáz r. t. között kötendő szerződés tervezete ügyében a kamara elnökségének elfoglalt és a város tanácsával előzőleg közölt állásfoglalását. A közgyűlés a tisztviselőknek lakbérnyugdíj állapított meg. Teljes mértékben méltányolta a közgyűlés az elnökségnek a tisztviselők fizetésrendezése tárgyában előterjesztett javaslatát, amely a tisztviselők jobb megélhetését fogja biztosítani.

— **Közlésnek.** König Sándor gyulafehérvári lakos beszoigáltatott a rendőrségen egy 10 koronás papírpénzt, melyet a piacon

talált. Igazolt tulajdonosa a rendőrségen átvetheti. Dr. Király Géza gyulafehérvári lakos a városháza előtt pénztárczát talált 2 korona 04 fillér tartalommal. Igazolt tulajdonosa a rendőrségen átvetheti.

Színház.

Az elmúlt színházi hét műsora meglehetősen változatos volt. Hétfőn „A telefon” vigjáték, kedden „A táncosnő” színmű, szerdán és csütörtökön „Lavotta szerelme” daljáték, pénteken „A farsang” színjáték, szombaton és vasárnap „Három a kislány” operett került színre.

Ez előadásokról is kénytelenek vagyunk megjegyezni, hogy a szereplők tulnyomó része — tisztelet a kevés kivételnek — e héten se tudta jobban szerepét, mint az előző héten. Különösen szembetűnt a színjátszás e legelemibb és elengedhetetlen feltételének hiánya „A telefon”-ban, mely éppen a most mondott okból nehézkesen és vontatottan dőcögött. Emelést csak Krasznay, Krasznayné és Makai érdemelnek, különösen utóbbi, aki ugyszólván az egész darabot vitte. „A táncosnő” előadása jobban sikerült. Főleg Krasznay rajzolta ügyesen Bojdan alakját, míg Krasznayné, a cím szerepben nyújtott találó és elfogadható alakítást. Pintér nem tudott érvényesülni. A „Farsang” a gyengébb előadások sorát szaporította, bár a vezetőszerpeket Krasznayné, Krasznay és Makay sok igyekezettel játszták és Szemző Erna szimpatikus egyénisége nagyon sokat lendített az előadáson.

A zenés daraboknál megint csak nagy hiányát éreztük a férfi-énekesnek, akit női szereplőkkel igyekeztek pótolni, ami természetesen nem igen sikerült s amelllett a társulat hölgy-tagjainak pihenés nélküli foglalkoztatását eredményezi. Különösen kirívó volt az énekesek hiánya „Lavotta szerelmé”-ben Krasznay és Anday együttesénél. A „Cserebogár, sárga cserebogár” örökszép melódiáját úgy kiforgatták, hogy ráismerni is alig lehetett. Ugyanez áll a jórészen megcsonkított „Három a kislány” egyes énekszámaira is. Hiába, nem lehet, sőt itt Gyulafehérvárt, egy nagy vármegyét kulturális gócpontjában talán kissé merész dolog is kiállani hang nélkül énekelni, mert a hang és énektudás hiányán nem segít a legszerelmentesebb pathosz sem, mellyel az éneklésre szánt és megzenésített rimeket elszavalják, sem pedig az, ha csándás ásté-nek ejtik a „csendes est”-et.

Az énekes darabokból Pogány Sylviát, Makayt, Szemzőt, Patakyt emeljük ki s általános, komoly igyekvésért Bera Rózát.

Végezetül Krasznay direktor urat felkérjük, hogy az erkélyre vezető lépcsőhöz világításról sziveskedjék gondoskodni, mielőtt, még valami szerencsétlenség történik a vaksötétben fel- és lebotorkázó publikummal. (rt.)

— **Színházi hír.** A színházi iroda értesít bennünket, hogy a hátralevő színiidényre megszerezte a *Golem*, *Stambul rózsája*, *Tavas* és *Szerelme* operettek, valamint *Névtelen asszony*, *Vengerkák*, *Román* és a *Szerető* prózai művek előadási jogát. Ezenfelül tárgyalások folynak a nagyváradi Szigligeti Színház illusztris primadonnájával: Kállay Jollánnal, ki pár estén vendégszerepelne.

Fizessen elő a Gyulafehérvári Hírlapra!

„Beati possidentes.”

— Gyulafehérvár gazdagjai. —

(Folytatás.)

Keinich Ede 80000 K. vagyonadó-alap után 68 K. adóval, Petri F. Vilmos 13080 K. jövedelemadó-alap után 410 K., 110500 K. vagyonadó-alap után 56 K., 3080 K. 1916. évi hadinyereségadó-alap után 154 K., Szrága Ede 22606.39 K. jövedelemadó-alap után 810 K., 127000 K. vagyonadó-alap után 72 K., 12606.39 K. hadinyereségadó-alap után 760.63 K., Dr. Mayer Ödön 65019.25 K. jövedelemadó-alap után 2301.03 K., 496700 K. vagyonadó-alap után 325 K., 16200 K. 1914. évi hadinyereségadó-alap után 1120 K., 22539.41 K. 1915. évi hadinyereségadó-alap után 1880 K., 46619.25 K. 1916. évi hadinyereségadó-alap után 5823.85 K., Náthán Dávid 18595.88 K. jövedelemadó-alap után 610 K., 299800 K. vagyonadó-alap után 225 K., 3453 K. 1914. évi hadinyereségadó-alap után 172.65 K., 3453 K. 1916. évi hadinyereségadó-alap után 172.65 K., 8595.88 K. 1916. évi hadinyereségadó-alap után 429.79 K., Utry János 15918.93 K. jövedelemadó-alap után 375 K., 160755 K. vagyonadó-alap után 106 K., Körner Józsefné 57000 K. vagyonadó-alap után 38 K., Dr. Maksay Ferencz 103600 K. vagyonadó-alap után 96 K., Dr. Náthán Bernát 1088373 K. jövedelemadó-alap után 194 K., 146000 K. vagyonadó-alap után 177.48 K., Gróza János 16222.25 K. jövedelemadó-alap után 530.40 K., 93028 K. vagyonadó-alap u. 43 K., 6022.25 K. 1916. évi hadinyereségadó-alap után 311.11 K., Szóts Dániel 121155 K. vagyonadó-alap után 144 K., Tóthy Szabó Sándorné 82000 K. vagyonadó-alap után 76 K., Suhr Károly 12160 K. jövedelemadó-alap után 344 K., 73000 K. vagyonadó-alap után 31 K., Sztojka Aurél 78000 K. vagyonadó-alap után 68 K., Schoger Dánielné 50500 K. vagyonadó-alap után 30 K., Schäser Egon 91000 K. vagyonadó-alap után 86 K., Schön Dávid 21080 K. jövedelemadó-alap után 730 K., 60500 K. vagyonadó-alap után 27 K., 11080 K. 1916. évi hadinyereségadó-alap után 608 K., Sonderling Salamon 29000 K. jövedelemadó-alap után 1050 K., 110000 K. vagyonadó-alap után 56 K., 19000 K. 1916. évi hadinyereségadó-alap után 1400 K., Schéser Ferencz 21580 K. jövedelemadó-alap után 730 K., 141080 K. vagyonadó-alap után 90 K., 11580 K. 1916. évi hadinyereségadó-alap után 658 K., Weisz Adolf 36831.84 K. jövedelemadó-alap után 1400 K., 614130 K. vagyonadó-alap után 840 K., 11424 K. 1916. évi hadinyereségadó-alap után 642.40 K., Sturek Andrásné 13200 K. jövedelemadó-alap után 410 K., 123500 K. vagyonadó-alap után 144 K., 3200 K. 1916. évi hadinyereségadó-alap után 160 K., Szlányi Mária 76540 K. vagyonadó-alap után 68 K., Springer D. Adolf 12834 K. jövedelemadó-alap után 376 K., 50577 K. vagyonadó-alap után 60 K., Schlesinger Hermann 160000 K. vagyonadó-alap után 186 K., Szegő Géza 11000 K. jövedelemadó-alap után 316 K., 82000 K. vagyonadó-alap után 76 K., Schwartz Áron 64690 K. vagyonadó-alap után 50 K., Oarga Avram 52500 K. vagyonadó-alap 34 K., Özv. Siberer Jánosné 69000 K. vagyonadó-alap után 56 K., Szeráfin György 12330 K. jövedelemadó-alap után 376 K., 71000 K. vagyonadó-alap után 28 K., Szakács János 17000 K. jövedelemadó-alap után 370 K., 57000 K. adóval rovatlak meg.

(Folytatjuk.)

Jelentés a Szociális Missziótársulat Gyulafehérvári Szervezetének 1917. évi működéséről.

Tartotta: *Pakot Ilona.*

(Folytatás.)

Ugyezintén köszönetet érdemelnek azon nemeslelkű hölgyek, kik nélkülözhető ruhadarabjaikat ajándékozták a társulatnak: Dr. Csubry Bonifácné, dr. József Manóné, Kárpiss Jánosné, König Sándorné, Löw Emilné, Dr. Roska Miklósné, Rozner Lázárné és Schlesinger Hermánne. E ruhákat szorgos kezek ügyesen alakították át egyszerű, csinos gyermekruhákká. Ruhát varrtak: Dr. Csubry Bonifácné, Haraly Béláné, Dr. József Manóné, Kárpiss Jánosné, Pák Józsefné, Dr. Roska Miklósné, Stoica Aurelné és Urbán Gyuláné.

Továbbá Gottlieb Géza cipőkereskedő 6 pár új cipőt bocsátott ingyen a hadiárva részére a társulatnak rendelkezésére, Szruga Ede pedig jó erős használt cipőket juttatott hozzánk, mely adományokért a társulat köszönetét nyilvánítja a nemeslelkű adakozóknak. E gyűjtött ruhadarabokból 12 hadiözvegy gyermekeinek nyújtott a társulat legsürgősebb ruhasegélyt, 9 leányruhát, 6 fiúruhát, 2 bluzot, 18 kötényt, 12 inget, 12 pár cipőt, 2 télikabátot és 2 pár harisnyát osztva ki közöttük.

Ezenkívül a Pro Transilvania 1500 koronát küldött a Napközi otthon felállítására, mely elnöknőnknek, Dr. Roska Miklósnénak és alelnőknőnknek, Dr. Csubry Bonifácénak önzetlen, buzgó fáradozásával szept 1-én meg is nyílt a Városi Arvaház épületében „Zita napközi otthon” néven, melybe a háboru miatt a kenyérkereső férjét nélkülöző aggódó édesanyák hozták fel naponta szemüfényét, apró gyermekeiket, hogy a kenyérkereset nehéz munkáját ők végezhessék s ne kényszerüljenek féltett kicsinyeiket felügyelet nélkül otthon hagyni. 18 apróság kapott egész napra teljes ellátást özv. Niedermayer Gellértne gondos- és odaadó felügyelete alatt s öröm volt nézni, hogyan gömbölyödtek napról-napra az addig sápadt arcocskák a rendes étkezéstől. Hat hélig állott fenn e kedves otthon s kis záróünnepély keretében fejeződött be, melyen ártatlan jószággal mondtak el néhány versikét s adtak elő néhány játékot s kis szíveikben bizonyosan boldogan őrzik az ott töltött napok kedves emlékeit s az anyák egy kis kereset-hez jutva, könnyebben néznek a közeledő tél elé. Aldásos működését otthonunk tavasszal folytatni fogja, hogy ezáltal is könnyítsünk az anyákon.

A szegénység, nyomor városunkban erősen othon van. 43 esetben fordultak hozzánk segítségért, kiken tőlünk telhetően segíteni iparkodtunk. Hogy ezek közül melyik kérelmező mennyiben szorul rá a segítségre, ennek megállapítására tagjaink ellátogattak a kérelmező otthonába, hol meggyőződve a dolgok valódi állásáról, a szükséghez mérten segítségben részesültek az arra szorultak.

Akadott a kérelmezők közt olyan, aki előrehaladott tüdőbajjal fordult a társulathoz s valamely szanatoriumba való elhelyezését kérte, de állapota annyira súlyos volt hogy, már nem lehetett elszállítani s így itthon, a jó táplálkozásra utalt beteget a betegápolási csoport tagjai: Löw Emilné, Deutsch Adolfné, Dr. József Manóné, Bozó Mátyásné, Vikol Józsefné és Daubrowszky Gyuláné látták el utolsó napjáig tápláló ételekkel. Segíteni azonban már nem

lehetett rajta s négy heti nehéz betegség után meghalt.

Volt olyan, kinek hozzátartozói szintén az utolsó napokban fordultak a társulathoz segítségért s a beteg két nap múlva meghalt. Temetéséről — a társulat kérelmére — a város gondoskodott.

Itt meg kell említenem Dr. Csubry Bonifác helybeli orvost, ki a társulathoz forduló betegeket megvizsgálja s minden díjazás nélkül, csupán emberbaráti szeretetből tanácsal látja el és ingyen gyógykezelésben részesíti, melyért a társulat hálás köszönetét fejezi ki.

(Folytatjuk.)

Dr. KOLUMBÁN MÁRIA nő- és gyermekgyógyász rendelőseit **Szent-Mihály-utca 3. sz. alatti lakásán** megkezdte.

Értesítés!

Van szerencsém a n. érd. helybeli és vidéki közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Gyulafehérvárt a **Habermann Rezső-féle bor- és sörmérés** vezetését átvettem és törekedni fogok, hogy t. vendégeim igényeinek minden tekintetben megelégedésére legyek.

Bor- és sörkimérés mellett jó izletes ételekről teljes- és feketekávéról, valamint az összes kávéházi italokról gondoskodni fogok.

Kérem a n. érd. közönség szíves pártfogását és maradok

kiváló tisztelettel
Nuss Bernátné.

Hirdetmény.

A gyulafehérvári cs. és kir. tartalékkórház betegállománya élelmezéséhez szükséges kenyér sütése 1918. évi január hó 1.-től kezdődő hatálylyal nyilvános árlejtéssel kiadatik.

Ajánlatok f. é. december hó 25-ig a tartalékkórház gazdasági bizottságához nyújtandók be. Érdeklődőknek a jelzett bizottság szolgál felvilágosítással.

A gyulafehérvári cs. és kir. tartalékkórház gazdasági bizottsága.

Bérbeadási hirdetés.

Az erdélyi r. k. püspökség 1918. évi január 1-től kezdődő egy, esetleg 3 évi időtartamra ajánlatok után bérbe adja a **Drombár község határán fekvő Maroshid vámszedési jogát.**

Ugyancsak bérbeadja a Gyulafehérvár város határán fekvő felső ugynevezett „Ujvilági” malmát ugyancsak 1918. évi január 1-től kezdődő egy, esetleg 3 évre.

A reflektánsok nyújtsák be erre vonatkozó ajánlataikat legkésőbb 1917. évi december 24-ének déli 12 órájáig az egyházmegyei központi pénztárhoz Gyulafehérvár (Vár, Jerichó-épület.)

Jószágigazgatóság.

Üzemen levő vagy szünetelő szódavizgyárat,

szódavizes (Sifon) üveget nagyobb mennyiségben, esetleg másféle vállalatot megvételekre keresek.

Johann Fleischer, Nagydísnód, Langgasse Nr. 267.

Hanglemezeket,

lejátszottakat, vagy
töröttket cserél,
vagy készpénzért
is vesz

WÄGNER

„Hangszerkirály”

országszerte elismert
elsőrendű magyar
hangszer- és beszélő-
gépek áruháza

B U D A P E S T

VIII. JÓZSEF KÖRUT 15/v.

Fióküzlet: IX., RÁDAY-UTCA 18.

Ullstein

szabásminták
átalakításokhoz is.

Állandóan
2500
modell
raktáron!

Nagy választék sötét-
kék, fekete és divat-
kelmékben tiszta
gyapjúból.

Próbasabásmintákat
ingyen és bérmentve
küldök.

Stern József

cs. és kir. udv. szállító

Budapest, IV., Calvin-tér. 1. szám.